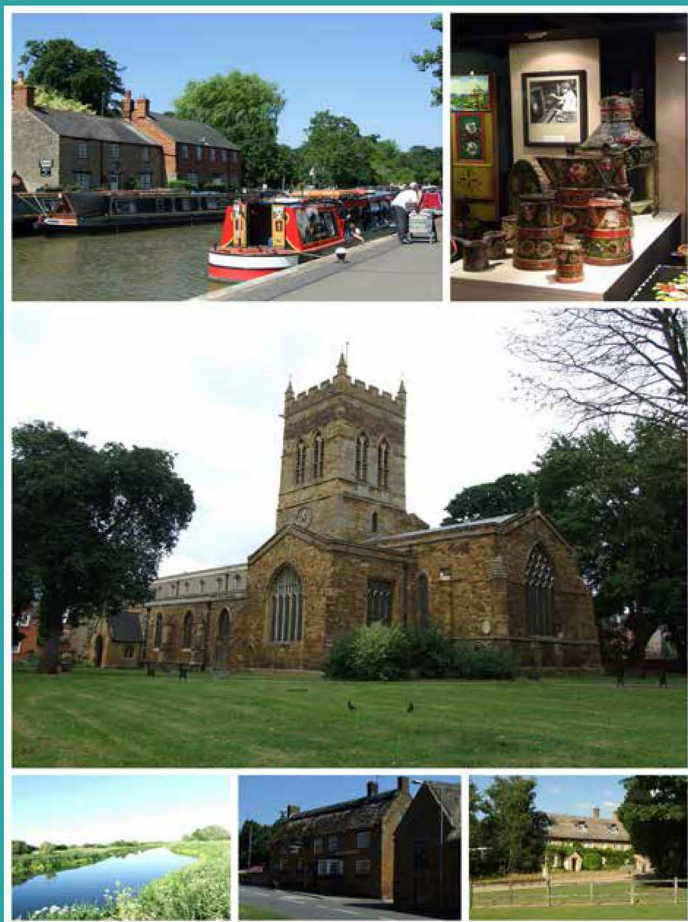

AGNIESZKA DATA

Poznaj Northamptonshire

AGNIESZKA DATA

Poznaj Northamptonshire

© Copyright by
Agnieszka Data

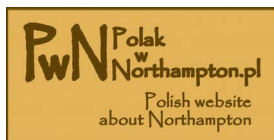
Fotografie i projekt okładki:
Piotr Data

ISBN 978-83-7859-234-1

Wydawca: Wydawnictwo internetowe e-bookowo
www.e-bookowo.pl

Kontakt: wydawnictwo@e-bookowo.pl

PATRONAT MEDIALNY
www.polakwnorthampton.pl

Wszelkie prawa zastrzeżone.
Kopiowanie, rozpowszechnianie części lub całości
bez zgody wydawcy zabronione
Wydanie I 2013

Autorzy książki, Agnieszka i Piotr mieszkają w hrabstwie Northampton od kilku lat. Każdą wolną chwilę spędzają na zwiedzaniu Wielkiej Brytanii ze szczególnym uwzględnieniem najbliższych okolic.

Idea napisania książki zrodziła się w 2010 roku, gdy Agnieszka rozpoczęła współpracę z tworzącym się portalem Northamptonki.pl, gdzie zaczęła publikować artykuły w dziale *Poznaj Northamptonshire*. Cykl ten ma na celu przybliżenie mieszkańcom uroków hrabstwa, w miarę jego rozwoju zaczęła się kreować wizja publikacji książkowej. Pisarska pasja Agnieszki, fotograficzne zacięcie Piotra oraz wspólne zamiłowanie do podróży zaowocowały tą oto pozycją.

Przedmowa

Jest to pierwsza w języku polskim książka o Northamptonshire. Nie jest to przewodnik w dosłownym tego słowa znaczeniu a raczej bardzo luźna próba przybliżenia miejsca, które dla wielu z nas z wyboru a dla niektórych zupełnie przypadkiem stało się domem.

Northamptonshire to nie tylko magazyny i polskie sklepy. To hrabstwo o bogatej historii godnych odwiedzenia miastach, wioskach, zabytkach, parkach i terenach rekreacyjnych. Opisane tu miejsca, to tylko wybór tego co można zobaczyć. Ich selekcja jest oparta na całkowicie subiektywnym kluczu. Przedstawiamy tu miejsca, które dobrze znamy i które chcemy Państwu przybliżyć. Polacy stanowią dość dużą społeczność mieszkańców hrabstwa a bariera językowa często powoduje lęk przed odkryciem piękna uroku miejsca gdzie wielu z nich przyszło żyć.

Pragniemy, by ta książka stała się dla państwa punktem wyjścia w poznawaniu dziedzictwa kulturalnego i historycznego Northamptonshire.

Życzymy udanych wycieczek

Autorzy.

Northamptonshire – informacje ogólne i rys historyczny

Northamptonshire znajduje się w centralnej części Anglii i otoczone jest siedmioma hrabstwami: Bedfordshire, Buckinghamshire, Cambridgeshire, Leicestershire, Lincolnshire, Oxfordshire i Warwickshire. Obszarowo zajmuje powierzchnię około 2346 km², ma 70 mil długości, a szerokość waha się od 7 do nawet 25 mil w najszerszym miejscu.

Dobre położenie nad rzekami Nene, Avon, Ouse i Welland zawsze czyniły z niego atrakcyjne gospodarczo miejsce. Przyciągało to wielu mieszkańców, wykorzystujących lokalizację dla rozwoju handlu, przemysłu i transportu. Ukształtowanie terenu jest raczej płaskie, najwyższy punkt znajduje się w miejscowości Naseby i nie sięga więcej niż 500 stóp wysokości.

Northamptonshire jest również centrum angielskiej historii. Swoje ślady pozostawili tu Brytowie, Saksonowie, Wikingowie a także Normanowie. Przez

środek hrabstwa biegnie autostrada M1, w miejscu gdzie w czasach antycznych mieściła się legendarna Watling Street, zbudowana przez Rzymian w Towcester. To tu spotykali się twórcy Magna Carta, tu znajdowała się siedziba królewska i jego miejsce polowań na jelenie, tu przyjeżdżała królowa Elżbieta I, tu miało miejsce również stracenie Marii Stuart królowej Szkocji, tu ukrywał się Tomasz Becket po swym ataku na króla. Z Northamptonshire pochodzili również przodkowie Georga Waszyngtona oraz Benjamina Franklina.

W czasach rzymskich, około 1 wieku naszej ery, teren dzisiejszej doliny rzeki Nene był bardzo dobrym miejscem dla rozwoju osad ludzkich, które tworzyły się wykorzystując naturalne zasoby leśne czy też kamienne. W okresie rzymskim istniały tu trzy miasta: **Lactodorum** (dzisiejsze Towcester), **Bannaventa** (Whilton) oraz **Irchester**. Najważniejsza arteria miejska przebiegała przez Watling Street, w Lactodorum. Dziś w tym miejscu znajduje się autostrada M1, zachował się też fragment ulicy, będącej dziś główną ulicą Towcester, znacznie jednak krótszej niż w przeszłości. Przez kilka wieków cywilizacja rzymska na terenach dzisiejszej Anglii prosperowała doskonale do czasu, gdy obrona Imperium Rzymskiego zdecydowała o wycofaniu 410 legionów z terenów Brytanii, zdając tym samym los mieszkańców

na pastwę losu. Pozbawione wojska osady nie potrafiły same się bronić przed najazdem barbarzyńskich plemion germańskich. Mieszkańcy opuszczali w popłochu swe osady a gospodarka kraju została całkowicie zrujnowana. Skutki społeczno-ekonomiczne upadku imperium rzymsko-brytyjskiego były katastrofalne. Kraj ogarnęła recesja, skutkująca cofnięciem się w rozwoju gospodarczym o kilkadziesiąt lat. Spadła populacja, ludzie opuszczali swoje wille, miasta pozostawały więc bezużyteczne, dezintegracji uległ również system monetarny. Uważa się, że powrót do dawnej świetności zajął krajowi prawie 500 lat. Historycy wskazują, że nie wszystkie miasta w tym czasie były opustoszałe, wiele wiosek wykazywało społeczno – gospodarczą aktywność ale ich mieszkańcy byli Anglosasami a nie Rzymianami.

W VII wieku naszej ery tereny dzisiejszego Northamptonshire wchodziły w skład tzw. królestwa Mercii, które pod wodzą pogańskiego króla Pandy, utworzyło wojownicze oddziały. Na terenach Wollaston odnaleziono później groby wojowników. Najwięcej skupisk ludzkich znajdowało się w Wollaston, Marston, Brackley i Higham Ferrers.

Fot. 1 Saxoński herb z VII wieku.

W ramach królestwa Mercii działał system administracyjny polegający na tworzeniu dystryktów zwanych “stoke”, które były podzielone na mniejsze działki, podległe królowi. Mieszkańcy mogli je dzierżawić w zamian za odpracowywanie lub płacenie danin na rzecz króla. Poszczególne “stoke” tworzyły większe posiadłości,

które były podstawą podziału administracyjnego kraju. Z wielu z nich wytworzyły się późniejsze miasta – Northampton, Oundle, Higham Ferrers, Towcester, Rothwell. Northamptonshire w czasach królestwa Mercii podzielone było na trzy prowincje, z położonym na wschodzie **King's Sutton**, centralnie leżącym **Northampton** i **Oundle** na północy.

W latach 70 XX wieku odkrycia archeologiczne w okolicy dzisiejszego Marefair w Northampton wykazały, że istniała tam kamienna osada i kościół z VII wieku, pod wezwaniem św. Piotra (dzisiejszy St. Peters Church). Kościół ten jest przykładem najstarszej budowli sakralnej na terenie hrabstwa. Z tego samego wieku pochodzi również saksoński kościół Wszystkich Świętych w Brixworth.

W 8 wieku naszej ery tereny Wielkiej Brytanii stały się celem ataku plemion duńskich, które również osiedliły się na terenie Northampton. Duńczycy trudnili się głównie handlem, przyczyniając się do rozwoju gospodarczego zamieszkiwanych ziem.

W 1011 roku dokonano pierwszego spisu powszechnego ludności, który był częścią większego projektu statystycznego obejmującego cały kraj. W 1086 roku powstał dokument zwany ***Doomsday Book***, będący swego rodzaju

spisem inwentarzowym odnotowującym informacje o ziemiach, ich przychodzie i mieszkańcach Wielkiej Brytanii. Inicjatorem tego spisu był William Zdobywca, który uważał Northampton za swą najbardziej wartościową zdobycz. Wiele wiosek opisanych w Domesday Book istnieje w hrabstwie do dziś.

Choć rok 1086 nie był datą graniczną ani w żaden sposób znaczącą dla gospodarki kraju, uważa się, że przed jego nastaniem Anglia była krajem starym, a wraz z nim rozpoczęła się nowa era i kraj znajdował się w momencie szczytowym.

Do roku 1086 większość wartościowych ziem w Northamptonshire została zasiedlona i przynosiła ogromne zyski z rolnictwa. Utworzono również wiele nowych wiosek, które nie zdążyły być ujęte w spisie Domesday. Najbardziej zaludnione ziemie znajdowały się na terenie pomiędzy Irthlingborough i Fotheringhay, które przynosiły wysokie plony z rolnictwa i które również i w dzisiejszych czasach są uważane za najżyźniejsze. Najślabsze zaludnienie obserwowano na terenach leśnych – Rockingham, Salcey i Whittlewood a także dookoła Peterborough, Guilsborough i na terenach pagórkowatych. *Domesday Book* portretuje Northampton jako teren bogaty i żyzny, znajdowało się na nim wiele posiadłości, lasów i bogactw naturalnych – wspomina się o złożach żelaza

w Corby i Gretton. W Towcester, Deene i Green Norton znajdowały się kuźnie, a na terenach przyleśnych złoża węgla.

Regularnie organizowano również targi odbywające się w Higham Ferrers, King's Sutton i Oundle, o których wspomina Domesday Book, uważa się, że takowe musiały również istnieć w Northampton i Peterborough, które dziś leży poza granicami Northamptonshire. W tamtych czasach istniał również jeden zamek, znajdujący się w Rockingham, zaczęto też budowę zamku w Northampton. Domesday wspomina również o istnieniu tylko trzech kościołów ale wymienia liczbę sześćdziesięciu jeden księży powiązanych z sześćdziesięcioma posiadłościami dworskimi.

Wysoka żyzność gleb w Northamptonshire przyczyniła się do szybkiego wzrostu zaludnienia, wynoszącego około sto cztery tysiące ludzi w roku 1300 podczas gdy w 1086 mieszkało tu zaledwie trzydzieści tysięcy ludzi. Panująca w XIV wieku epidemia „czarnej śmierci” przyczyniła się do znaczącego spadku ludności i podczas następnego censusu w roku 1801 odnotowano liczbę 132 tysięcy mieszkańców. Istniało jednak wiele terenów niezamieszkałych, głównie na terenach leśnych, które szybko stały się we władaniu rodów królewskich, wykorzystujących je jako tereny do polowań.

Spis treści

Przedmowa	5
Northamptonshire	
– informacje ogólne i rys historyczny	6
NORTHAMPTON	24
KETTERING	59
CORBY	67
DAVENTRY	75
RUSHDEN	80
WELLINGBOROUGH	89
Posiadłości i dworki w Northamptonshire	93
Wioski w hrabstwie Northamptonshire	119
Bibliografia	139